

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 4.7.2007
KOM(2007) 374 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN EUROPA-PARLAMENTET, TIL RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Midtvejsevaluering af industripolitikken
Et bidrag til EU's strategi for vækst og beskæftigelse**

{SEK(2007) 917}

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Den økonomiske situation og udfordringerne.....	3
3.	Arbejdsprogrammet om industripolitik.....	5
3.1.	Evaluering af fremskridtene og den aktuelle situation.....	5
3.2.	Planlægning.....	6
3.3.	Bygge på det igangværende arbejde og imødekomme nye udfordringer	7
3.3.1.	Horisontale initiativer.....	7
3.3.2.	Sektorspecifikke initiativer	12
4.	Konklusioner	14

1. INDLEDNING

Kommissionen fastlagde for første gang i sin meddelelse fra 2005¹ en integreret industripolitisk strategi, som bygger på et konkret arbejdsprogram bestående af horisontale og sektorspecifikke initiativer. Denne politik, som er en vigtig del af Lissabonstrategien, er forankret i EU's ønske om at sikre et velfungerende indre marked² såvel som åbne og konkurrencedygtige markeder over hele verden og ønsket om at tage de miljømæssige udfordringer op. Både Rådet³ og Europa-Parlamentet⁴ har godkendt denne strategi og anmodet Kommissionen om at iværksætte politikinitiativerne og fremlægge en undersøgelse i 2007 af de hidtidige fremskridt og nye initiativer.

Denne meddelelse har tre formål:

- For det første at beskrive EU-industriens aktuelle økonomiske situation og udpege de centrale udfordringer, som den i øjeblikket står over for.
- For det andet at gøre status over de hidtidige fremskridt i forbindelse med de horisontale og sektorspecifikke aktioner, der er fastlagt i meddelelsen fra 2005 om industripolitik.
- For det tredje at fastsætte foranstaltninger for perioden 2007-2009 under hensyntagen til de nuværende tal og de opnåede fremskridt.

Industripolitikens væsentligste rolle på EU-plan er i tide at skabe de rette rammebetingelser for virksomhederne, så de kan udvikle og forny sig og gøre EU til et attraktivt sted for erhvervsinvesteringer og jobskabelse under hensyntagen til den omstændighed, at de fleste virksomheder er små og mellemstore.

En effektiv og velfungerende industripolitik i EU er nødt til at bygge på en sammenhængende og koordineret indsats på nationalt og europæisk plan, jf. EF-traktatens artikel 157. Mange elementer af stor betydning for den europæiske industris konkurrenceevne fastsættes på nationalt plan. Ikke desto mindre kan vigtige udfordringer, f.eks. skabelsen af et åbent og konkurrencedygtigt indre marked, og også det industripolitiske svar på de problemer, som energisektoren og klimaændringerne stiller os over for, ikke eller kun i utilstrækkelig grad klares på nationalt plan og kræver derfor også handling på europæisk plan.

2. DEN ØKONOMISKE SITUATION OG UDFORDRINGERNE

Selv om billedet varierer fra sektor til sektor⁵, er industrien generelt sund og dynamisk og bidrager væsentligt til vækst og beskæftigelse i EU. Industrien er stadig en vigtig drivkraft for den europæiske økonomi⁶. Industrien repræsenterer direkte ca. en femtedel af EU's produktion og er vokset med gennemsnitligt 2,6 % inden for de seneste to år. Den er af central betydning for innovationen, den står bag ved 81 % af den private sektors FoU-udgifter og medfører et stadigt stigende antal højt kvalificerede job og er på den måde med til at omdanne

¹ KOM(2005) 474.

² En omfattende undersøgelse af det indre marked er i øjeblikket under udarbejdelse.

³ Rådet (konkurrenceevne) den 29.-30. maj 2006 og Rådet (konkurrenceevne) den 21.-22. maj 2007.

⁴ Beslutning om industripolitik af 5. juli 2006.

⁵ EU's industristruktur (GD for erhvervspolitik, 2007).

⁶ For yderligere oplysninger henvises til arbejdsrapiret SEK(2007) 917, som er vedlagt denne meddelelse.

Europa til en videnbaseret økonomi. Beskæftigelsen inden for industrien har i de seneste tre år være relativt konstant efter et fald på næsten 5 % mellem 2000 og 2004⁷. Indirekte er industrien ansvarlig for den dynamiske udvikling i mange servicesektorer, som bidrager betydeligt til øget beskæftigelse. I en række industrisektorer, f.eks. ikt, elektro- og maskinindustrien, har der været en langfristet og konstant vækst i merværdien, som endog har taget til i de seneste år⁸. I 2006 lykkedes det også EU at tiltrække flere udenlandske direkte investeringer, som steg med 42 % sammenlignet med en stigning i kapitaludstrømningen på 35 %⁹.

Selv om industrien i øjeblikket klarer sig godt og drager fuld fordel af de gunstige konjunkturer, er det sandsynligt, at globaliseringen, de teknologiske fremskridt og miljømæssige udfordringer vil tage til i de kommende år.

EU har klaret sig godt inden for varehandelen, hvor dens eksportandel af verdenshandelen stabiliserede sig på ca. 15 %. Imidlertid handler **globalisering** ikke længere kun om varehandel. På det seneste er de forskellige aktiviteter, som virksomhederne handler med og outsourcer, taget til i takt med, at ikt, organisationsmæssige innovationer og et stadig stigende kompetenceniveau i Indien og Kina gør det muligt for virksomhederne at opsplitte værdikæder og outsource mellemprodukter og opgaver. Under disse til stadighed skiftende betingelser skal den konkurrencemæssige fordel findes i en optimering af den globale værdikæde. Hertil er det nødvendigt, at virksomhederne kontrollerer de vigtige dele af værdikæden, f.eks. innovation og tilpassede produkter nogle gange gennem virksomhedsklynger, som er med til at forankre den innovative kapacitet i Europa. Virksomhederne skaber også i stigende grad integrerede løsninger, der består af en række samlede tjenester og fremstillingsaktiviteter.

Hurtige **ændringer inden for videnskab og teknologi** skaber mulighed for producenter med hensyn til at tilpasse sig og udnytte tekniske muligheder. EU's fremstillingssektor er imidlertid stadig specialiseret inden for de mellemteknologiske sektorer og har hverken draget fordel af den hurtige vækst inden for en række højteknologiske sektorer eller fået det fulde udbytte af sit potentiale med hensyn til at indføre ikt. Kraftige produktreguleringer på visse markeder har tendens til at forhindre den nødvendige fornyelse af industrien. Standarder, intellektuelle ejendomsrettigheder og procedurerne i forbindelse med offentlige indkøb kan også i langt højere grad gøres mere fordelagtige for innovative industrier. Selv om en forøgelse af efterspørgslen er væsentlig for industriens innovative kapacitet, er der nogle industrier, som bliver holdt tilbage af ugunstige markedsstrukturer. At der ikke findes ét stort samlet marked for forsvarsmateriel, forhindrer forsvarsindustrien i at nå sit fulde innovative og økonomiske potentiale. Det gælder også i nogen grad for lægemiddelindustrien.

⁷ Eurostat: Undersøgelse af arbejdsstyrken.

⁸ EU's industristruktur (GD for erhvervspolitik, 2007): Inden for ikt var den gennemsnitlige årlige vækst fra 1995 til 2006 på 6 %, men steg til 10 % i perioden 2004-2006. De tilsvarende tal for elektro- og maskinindustrien var på 2 % og 5 %.

⁹ Eurostat - pressemeddelelse 70/2007 af 24. maj 2007.

EU har fastsat ambitiøse miljømål, der skal **øge energieffektiviteten og reducere drivhusgasemissionerne** med mindst 20 % senest i 2020 og fremme de vedvarende energikilder¹⁰. Indtil videre har den europæiske industri allerede gjort betydelige fremskridt med hensyn til at forbedre sin energieffektivitet. Den befinder sig også i en god position, når det drejer sig om at udnytte de muligheder, der opstår i forbindelse med nye miljørelaterede industrier. De miljørelaterede industrier i Europa er globalt på forkant med den teknologiske udvikling, skaber en omsætning på ca. 2,2 % af EU's BNP og beskæftiger 3,4 mio. mennesker. For at klare de hindringer af lovgivningsmæssig og anden art, som imidlertid kan forhindre den fulde udnyttelse af de nye markedsmuligheder, er det nødvendigt med en række forskellige politiske værktøjer, herunder markedsbaserede værktøjer og en gennemtænkt lovgivning. Ved udarbejdelsen af disse politiske værktøjer skal man tage behørigt hensyn til den konkurrencemæssige situation for de energiintensive industrier, som er udsat for international konkurrence.

3. ARBEJDSPROGRAMMET OM INDUSTRIPOLITIK

3.1. Evaluering af fremskridtene og den aktuelle situation

Meddelelsen fra 2005 indeholdt en række horisontale og sektorspecifikke politikinitiativer, hvor der i de fleste tilfælde er blevet gjort gode fremskridt¹¹. I alle disse tilfælde spillede høringer en vigtig rolle.

De initiativer, som allerede har givet resultater, har haft en betydelig indvirkning på politikudviklingen. De var medvirkende til at samle et bredt spektrum af aktører, af og til i form af ekspertgrupper på højt plan inden for de forskellige politikområder, som danner rammerne for industriaktivitet, og de var med til at skabe konsensus om centrale spørgsmål og vejen fremad.

- Det gælder især Ekspertgruppen på Højt Niveau om Konkurrenceevne, Energi og Miljø, som var med til at samle tre forskellige politikområder og bidrog væsentligt f.eks. i forbindelse med debatten om Kommissionens pakke om energi og klimaændringer og i forbindelse med udviklingen af en bæredygtig industripolitik.
- Det gælder også CARS21-initiativet, hvis anbefalinger dannede grundlag for Kommissionens meddelelse om lovrammer for bilindustrien og førte til vigtige lovgivningsforslag, f.eks. om udvidelsen af det europæiske standardtypegodkendelsessystem og om forenkling.
- Ekspertgruppen på Højt Niveau om Tekstiler var medvirkende til at udpege de politiske prioriteter og på det praktiske plan til at etablere en platform for forskning og udvikling for industrien.
- I forbindelse med EnginEurope-initiativet om maskinindustrien og taskforcen om ikt-konkurrenceevne er der fremlagt rapporter, som har været medvirkende til at forme EU's industripolitik.

¹⁰ I meddelelsen fra Kommissionen "En energipolitik for Europa" (KOM(2007) 1) blev der fastsat kvantitative mål.

¹¹ Alle oplysninger om, hvordan projekterne udvikler sig, kan ses i dokument SEK(2007) 917.

- Ekspertgruppen på Højt Niveau LeaderSHIP 2015 udviklede en bred vifte af anbefalinger, som har været med til at hjælpe de europæiske maritime erhverv, der var kraftigt afhængige af statsstøtte til driften, med at blive til en dynamisk og konkurrencedygtig industri, hvis skibsværfter kun drager fordel af støtte til innovation, og hvor støtteintensiteten er tilpasset, således at den afspejler og belønner intelligent risikoadfærd og øger de teknologiske fremskridt.
- Der er fremkommet delresultater fra andre grupper, hvor arbejdet endnu ikke er afsluttet, f.eks. fra lægemiddelforummet og fra forummet for forsvarsindustrien. Ekspertgruppen på Højt Niveau om Kemiske Stoffer påbegynder sit arbejde inden længe.
- Initiativerne i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder og færdigheder¹² har begge vist, at disse politikker er væsentlige led i en strategi for industriens konkurrenceevne. Førstnævnte initiativ har ført til en række aktioner, herunder en fælles EU/USA aktionsstrategi om intellektuelle ejendomsrettigheder og efterligning og til en debat om intellektuelle ejendomsrettigheder med særligt prioriterede lande med henblik på håndhævelse på dette område. Sidstnævnte initiativ behandler manglen på kvalificeret arbejdskraft og paradoksproblemer i industrien gennem en række aktioner.

Samhørighedspolitikken har også ydet et vigtigt bidrag til forbedring af industriens konkurrenceevne. I tråd med Fællesskabets strategiske retningslinjer til sikring af samhørighed 2007-2013 investerer medlemsstaterne målrettet midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Socialfond på de områder, der er tæt knyttet til dagsordenen for vækst og beskæftigelse, især inden for humankapital, forskning, innovation, iværksætterkultur og støtte til små og mellemstore virksomheder (SMV).

Endvidere har Kommissionen også fastlagt en fuldt udbygget strategi¹³ for EU-industriens eksterne konkurrenceevne med henblik på at drage fordel af globaliseringen og sikre et gunstigere internationalt miljø for EU-virksomhederne.

De fleste af de horisontale og sektorspecifikke initiativer, som er beskrevet i meddelelsen fra 2005, er langsigtede projekter, som vil fortsætte i perioden 2007-2009.

Kort sagt tyder den seneste økonomiske udvikling, erfaringerne og tilbagemeldingerne om de centrale dele af industripolitikken for 2005 på, at der ikke er behov for en grundlæggende ændring af denne politik.

3.2. Planlægning

Kommissionen påtænker på grundlag af evalueringen af den aktuelle situation og ud fra de resultater, der er opnået siden 2005, at styrke nogle af de igangværende initiativer og lancere en række nye initiativer som svar på de seneste udfordringer.

Bilag 1 indeholder en detaljeret oversigt over de horisontale og sektorspecifikke initiativer, og det angives, hvilken udfordring der anses for at være den enkelte sektors højeste prioritet. Før gennemførelsen vil der, om nødvendigt, blive udført en konsekvensanalyse. Oversigten er en ajourføring af meddelelsen fra 2005, som byggede på en bred høring af medlemsstaterne og aktørerne, under anvendelse af de seneste oplysninger.

¹² Kommissionen overvejer at fremlægge sine synspunkter om e-færdigheder i 2007.

¹³ KOM(2006) 567 endelig. "Det globale Europa - I konkurrencen på verdensmarkedet".

Politikaktioner, som fremmer industriens konkurrenceevne, udføres både på EU-plan og på medlemsstatsplan, men forbindelsen mellem EU's industripolitik og de nationale politikaktioner er stadig svag. Den nye Lissabon-strategi giver god mulighed for at styrke samspillet, især fordi de integrerede retningslinjer, som Rådet har vedtaget, indeholder retningslinjer om industripolitikken. Medlemsstaterne bør i deres årlige statusrapporter indberette om politikaktioner, som vedrører industriens konkurrenceevne, og som er knyttet til medlemsstaternes centrale udfordringer. I forbindelse med udvalgte emner kan Kommissionen samarbejde med medlemsstaterne med det formål at udpege og videreformidle god praksis. Det vil også gøre det muligt for Kommissionen at integrere de nationale dimensioner af politikudformningen på en mere hensigtsmæssige måde i de horisontale og sektorspecifikke initiativer, som er omtalt i denne meddelelse.

3.3. Bygge på det igangværende arbejde og imødekomme nye udfordringer

Selv om den generelle udformning af industripolitikken fra 2005 stadig forekommer hensigtsmæssig, er der fortsat en række udfordringer, hvoraf nogle har taget til i betydning. Globalisering, teknologiske ændringer og klimaændringer er med til at sætte EU's økonomi under et konkurrencemæssigt pres, der kræver tilpasning, nærmere bestemt en tilpasning, som fører til, at ressourcerne anvendes, hvor de giver mest værdi.

3.3.1. Horisontale initiativer

1. **En forenkling og forbedring af de lovgivningsmæssige rammer og en formindskelse af den administrative byrde** over for virksomhederne er fortsat en topprioritering for Kommissionen. Det gælder også behovet for at sikre, at lovgivningen er egnet til at fremme "økoinnovation" og et mere bæredygtigt forbrug og produktionsmønster. Kommissionens bestræbelser vil blive forstærket i fremtiden, og der vil især blive satset på områder som bygge og anlæg, virksomhedsstatistikker, sundhed og sikkerhed, beskæftigelse, transport og skattespørgsmål/moms. Kommissionen er også fortsat indstillet på at måle de administrative omkostninger og nedbringe de administrative byrder.

*Et konkret eksempel på, hvordan dette kan anvendes i en bestemt sektor, er opfølgningen på CARS21-initiativet, hvor Kommissionen vil søge at opnå en **forenkling af de lovgivningsmæssige rammer for bilindustrien** ved konstant at anvende bedre lovgivningsprincipper. Kommissionens prioriterede områder er: erstatning fra og med 2007 af en række EF-direktiver med internationale regulativer, indførelse af prøvning i producentregi og virtuel prøvning på visse områder, udarbejdelse af lovgivning med henblik på at opnå ambitiøse emissionsstandards, herunder CO₂-emissioner på 120g/km senest i 2012 gennem en integreret tilgang¹⁴, indførelse af sikkerhedsrelaterede forbedringer af køretøjers konstruktion, f.eks. den elektroniske stabilitetskontrol (2008).*

Denne tilgang kan være et eksempel for andre sektorer og er af stor betydning for SMV'erne. I kraft af deres lette struktur og naturlige evne til at indgå i et samspil med omgivelserne er SMV'erne godt rustet til at byde på innovative løsninger og omdanne udfordringer til forretningsmuligheder. De udgør også en væsentlig del af virksomhedsklyngerne som omtalt nedenfor. Samtidig er de ikke så godt rustet til at klare de lovgivningsmæssige og administrative byrder, hvilket ofte medfører omkostninger, som ikke står i forhold til virksomhedens størrelse. Og de berøres også i højere grad af foranstaltninger, som kræver faste investeringer,

¹⁴ KOM(2007) 22.

f.eks. i forbindelse med indførelsen af skrappe miljøstandards for processer eller slutprodukter.

2. Et yderligere sæt af horisontale initiativer udspringer af, at innovation og reaktion på hurtigudviklende teknologier ikke alene kan stimuleres gennem lovgivning. Fællesskabets finansieringsprogrammer¹⁵ såvel som nuværende og planlagte europæiske teknologiplatforme og fælles teknologiinitiativer skaber åbne partnerskaber og fremmer innovation, men det er også nødvendigt med andre former for proaktiv indsats.

Vellykket innovation af global rækkevidde skaber en række konkurrencemæssige fordele for "**lead market**", f.eks. gennem hurtigere investeringsafkast og dermed større incitament for private investeringer i yderligere FoU, fordele med hensyn til placering i forbindelse med FoU og produktionsfaciliteter, højere produktivitet og eksport eller øget vækst og beskæftigelse.

*Formålet med "**lead market**"-initiativet er at bidrage til at frigøre markedspotential for innovative produkter og tjenester ved at afskaffe hindringer for udviklingen af nye markeder gennem en fremtidsorienteret, samordnet og fokuseret tilgang i form af lovgivningsinstrumenter og andre politikinstrumenter, således at en række forskellige teknologier og innovative virksomhedsmodeller hurtigt kan imødekomme efterspørgslen med et globalt perspektiv. Instrumenterne omfatter lovgivningsrammer, fremme af åbne innovationsmekanismer, standarder, offentlig indkøbspraksis, beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder eller risikokapital. Kommissionen agter at udarbejde politiske retningslinjer senere på året og foreslå gennemførelsen af en strategi for lead market.*

3. En anden måde at sætte gang i innovationsprocessen på er anvendelsen af **standarder** (i overensstemmelse med Lahti-papiret¹⁶), som ikke bare letter adgangen til markederne for innovative produkter, tjenester og processer, men som også virker som en mekanisme til at sprede meget af den viden, der er skabt i forbindelse med FoU. Desuden fremmer standarderne forbrugertilliden, mere bæredygtige forbrugsmønstre og større afkast gennem vækst ved at sikre, at kvaliteten og sikkerheden i forbindelse med nye produkter og tjenester er i orden.

*Initiativet i forbindelse med **standarder** har til formål at gøre det nemmere for FoU-resultater at finde vej til markedet og lette f.eks. indførelsen af nye energieffektive teknologier med lavt CO₂-udslip. Den meget hurtige teknologiske udvikling og teknologikonvergens kræver imidlertid, at de europæiske standardiseringsorganisationer tilpasser deres processer, således at de kan levere de rette produkter rettidigt. De skal også fortsat udvikle globale standarder. Men man kan kun få det fulde udbytte, hvis alle aktører er inddraget i standardiseringsprocessen, og standarderne også generelt anvendes. Der skal ydes en større indsats for at inddrage SMV'erne og forskersamfundet. I den forbindelse vil Kommissionen i slutningen af 2007 forelægge en meddelelse om at øge standardiseringens bidrag til innovation og foreslå foranstaltninger, der skal løse ovennævnte problemer.*

4. Globalisering fører til strukturændringer. Det kræver, at der oprettes nye og stærke tværnationale forbindelser og alliancer. Fælles netværk, f.eks. innovationscentre og forskerstyrede virksomhedsklynger, kan være en kraftig motor i den regionale økonomiske udvikling

¹⁵ Det syvende rammeprogram for forskning (RP7) og programmet for konkurrenceevne og innovation.

¹⁶ KOM(2006) 589.

og en drivkraft i forbindelse med innovation. Det går hånd i hånd med behovet for større regional specialisering inden for forskning og teknologisk udvikling i et globalt og konkurrencedygtigt europæisk forskningsrum. Oprettelsen af Det Europæiske Teknologiske Institut bygger på tværnationale innovationscentre og virksomhedsklynger. Det har til formål at samle de bedste europæiske aktører inden for undervisning, forskning og innovation for at kunne levere konkrete løsninger på store samfundsmæssige, økonomiske og miljømæssige udfordringer.

*Initiativet i forbindelse med **virksomhedsklynger** har til formål at vurdere, hvordan medlemsstaternes og Kommissionens kombinerede aktioner til støtte for virksomhedsklynger og deres indbyrdes samarbejde kan medvirke til, at det europæiske vidensområde gradvist strukturerer sig selv som et vigtigt net af konkurrencedygtige virksomhedsklynger i verdensklasse, der fremmer konkurrenceevnen for industri og tjenesteydelser.*

5. Den europæiske industri befinder sig allerede i en god position med hensyn til at udbygge sin stilling på markedet for nye produkter, tjenester og processer, der bygger på miljøteknologier. Hertil kommer, at europæiske virksomheder som led i virksomhedernes sociale medansvar er mere og mere opmærksomme på, hvordan de klarer sig rent miljømæssigt.

For at bygge videre på disse stærke sider og bistå industrien med at drage fordel af nye markeder inden for miljøteknologi er der planlagt et nyt initiativ om **bæredygtig industripolitik**. Essensen i initiativet er at omdanne potentielle udfordringer til muligheder for EU-industrien for at fremme overgangen til en energieffektiv økonomi med lavt CO₂-udslip. Det vil dermed bidrage til at opfylde målsætningerne i pakken om energi og klimaændringer, som blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde i marts 2007.

Kommissionen vil også udarbejde en supplerende handlingsplan for at fremme en bæredygtig produktion og et bæredygtigt forbrug i EU. Denne handlingsplan er en reaktion på den anmodning, som Kommissionen blev mødt med i forbindelse med den fornyede EU-strategi for bæredygtig udvikling.

De tre grundprincipper i strategien for bæredygtig industripolitik, som vil blive fulgt op gennem en handlingsplan i begyndelsen af 2008, er følgende:

Stimulering af udviklingen og markedsføringen af energieffektive teknologier, produkter og tjenester med lavt CO₂-udslip, f.eks. ved at fremme lead market og skabe incitamenter for frontløbere. Det kan være nødvendigt med hensigtsmæssige finansieringsinstrumenter og udvikling af markedsbaserede instrumenter, som tilskynder til indførelsen af mere miljøvenlige produkter og tjenester, også gennem en højere grad af internalisering af miljøomkostningerne, uden at reglerne om statsstøtte tilsidesættes.

Skabelse af et dynamisk indre marked: Under hensyntagen til den igangværende gennemgang af lovgivningen om det indre marked vil Kommissionen udarbejde en stærk politik om produkter og afskaffe hindringerne på det indre marked. Det vil omfatte realistiske og gradvist mere ambitiøse minimumskrav suppleret med eventuelle frivillige "førende" standarder og incitamenter, f.eks. mærkning, for at forbedre resultaterne. Et udvidet direktiv fra Europa-Parlamentet for at fremme "miljøvenligt design" for de mest betydningsfulde produkter vil udgøre hjørnesteinen i denne tilgang. Miljøstyringsordninger og energitjenester for virksomheder og husstande vil også blive fremmet og støttet gennem enkle og brugervenlige ramme.

Skabelse af globale markeder for energieffektive teknologier, produkter og tjenester med lavt CO₂-udslip: Hurtigere indførelse af miljøteknologier og standarder for mere bæredygtige teknologier, produkter og tjenester i EU kan bane vejen for udvikling af internationale standarder, som i højere grad integrerer miljøaspekter, samtidig med at der anvendes en livscyklustilgang. Det kan give europæiske virksomheder fordele ved at være de første på markedet i en global konkurrencesituation. Internationale aftaler inden for de forskellige sektorer for energiintensive virksomheder har et betydeligt potentiale med hensyn til at sætte globale benchmark for energi- og ressourceeffektivitet og fremme teknologier, som opfylder disse benchmark. Sådanne sektorspecifikke aftaler, der skal opfylde konkurrencebestemmelserne og miljømålsætningerne, vil kunne bidrage til at skabe eksportmarkeder for førende europæiske teknologier, tjenester og produkter. De kan suppleres gennem internationale eller bilaterale aftaler om spredning og anvendelse af miljøteknologier, gennem en lettelse af anvendelsen af de fleksible instrumenter fra Kyoto og gennem handels- og udviklingspolitik.

6. **De energiintensive industrier** vil kræve særlig opmærksomhed, som Det Europæiske Råd¹⁷ har påpeget. Der er behov for omkostningseffektive foranstaltninger for at forbedre disse europæiske industriers konkurrenceevne og mindske miljøbelastningen. Kommissionen offentliggør i efteråret et dokument om de politiske retningslinjer, der skal fastsætte, hvordan dette mål bedst kan opnås.

7. Dertil kommer, at **adgang til naturressourcer og råmaterialer** er af afgørende betydning for den europæiske industri. Foranstaltninger, som bidrager til at sikre bæredygtig og sikker adgang, bør udvikles, herunder bør man også forbedre ressourceeffektiviteten og adgangen til egne råmaterialer, åbne EU's marked for fornyelige råmaterialer, støtte udviklingen af udvindesteknologier og sikre, at der findes uddannet arbejdskraft. Desuden skal multilaterale og bilaterale handelsaftaler sikre, at tredjelande støtter åbne markeder uden konkurrenceforvridning og sørge for forsyningssikkerhed og diversificering i forbindelse med råvarer under hensyntagen til Kommissionens tematiske strategi om bæredygtig anvendelse af naturressourcer. Rådets (konkurrenceevne) anmodning til Kommissionen den 21. maj 2007 om at udarbejde en sammenhængende politisk tilgang for industriens forsyning med råmaterialer omfatter alle relevante interne og eksterne EU-politikker og vil blive fulgt aktivt op.

Kommissionen vil søge at anvende sin eksterne energipolitik i internationale relationer, sin handelspolitik og sin politiske dialog om industri og miljø, og om nødvendigt bidrage til at gennemføre disse gennem teknisk bistand og tilskynde til politikker om bæredygtig energi og klimaændringer hos partnernationalerne.

8. Udtrykt mere generelt er de eksterne aspekter af konkurrenceevne og markedsadgang fortsat af afgørende betydning for, hvordan EU's industri klarer sig.

*Initiativet om **konkurrenceevne og markedsadgang** vil med sin indsats og ressourcer fokusere på de sektorer og de markeder, hvor der er de største konkurrencemæssige gevinster at hente. Kommissionen vil fortsætte de multilaterale handelsforhandlinger og prioritere dem højt, især Doha-udviklingsrunden, men vil også søge at indgå de bilaterale frihandelsaftaler, der er blevet indledt forhandlinger om, sætte skub i den transatlantiske dagsorden med USA og partnerskabet med Kina og tage fat på problemerne med de ikke-toldmæssige handelshindringer, som har fået større vægt i de seneste år som følge af den gradvise*

¹⁷ Konklusioner af 8. og 9. marts 2007.

afskaffelse af tolden. Det omfatter lovgivningsmæssige anliggender, udenlandske direkte investeringer, konkurrence, offentlige indkøb, sikkerhed og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og andre immaterielle goder samt bekæmpelse af efterligninger. Det betyder også, at en afvisning af protektionisme på de hjemlige markeder skal ledsages af aktiv anvendelse af alle de instrumenter, der er til rådighed med henblik på at skabe åbne markeder og retfærdige betingelser for udenrigshandel.

9. Industriens konkurrenceevne afhænger også af dens evne til at foretage **strukturændringer** som svar på udfordringerne i forbindelse med globalisering og teknologisk fremskridt. For at kunne tackle konsekvenserne har EU udarbejdet lovgivning om omstrukturering¹⁸ og yder finansiel bistand gennem strukturfondene og Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen. Kommissionen har foretaget en positiv evaluering af de første to ansøgninger til fonden og anmodet budgetmyndigheden om at godkende de nødvendige bevillinger. Imidlertid er det nødvendigt med en større indsats for at foregribe strukturændringerne, forberede sig bedre til omstruktureringen og forbedre synergien mellem forskellige politikområder i samarbejde med alle berørte parter.

*Med **initiativet om strukturændringer** vil Kommissionen udvide sit analytiske arbejde og virke som formidler af den bedste praksis. Der vil blive offentliggjort en første årsrapport om omstrukturering medio 2008. Meddelelsen fra 2005 om omstrukturering og beskæftigelse¹⁹ vil blive gennemgået med det formål at tilskynde til et omfattende partnerskab på europæisk plan. På mellemlangt sigt har initiativet til formål at udstyre alle aktører med flere oplysninger om omstrukturering og om, hvordan man kan håndtere konsekvenserne. Man bør også overveje, hvordan EU's midler kan anvendes på den bedste måde i den forbindelse. Kommissionen vil evaluere, om retningslinjerne for statsstøtte til redning og omstrukturering skal revideres i 2009.*

10. En af de største strukturændringer har været ændringen inden for beskæftigelsen i retning af tjenester i højt udviklet økonomier. Dette bør ikke sidestilles med afindustrialisering. Det afspejler en stadig større international arbejdsdeling og en opløsning af hidtil integrerede vertikale værdikæder. Som en konsekvens er **industri og tjenester uløseligt forbundet med hinanden**. Omkostninger, kvalitet og produktivitet i visse tjenesteydelsessektorer, især virksomheder, der leverer vidensintensive tjenester til erhvervslivet, har en indvirkning på industriens konkurrenceevne. For eksempel har lovgivning, der påvirker forretningsservice-sektoren, finansielle tjenester eller detail- og distributionssektoren også indvirkning på industrien. Desuden øger de konkurrencedygtige industrier, der er sammensluttet i netværk, industriens konkurrenceevne som helhed. Ydermere er industrien både bruger og udbyder af stadig flere tjenester med relation til innovative teknologier og produkter.

***Initiativet i forbindelse med industri/tjenester** vil betyde, at der udføres en detaljeret screening og analyse af konkurrenceevnen hos servicesektorerne og deres indvirkning på industriens konkurrenceevne og, om nødvendigt, yderligere tilsyn med sektoren. Det vil resultere i, at man får udpeget alle de hindringer for en forbedret konkurrenceevne og de*

¹⁸ Rådets direktiv 94/45/EF af 22. september 1994 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne, Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab.

¹⁹ KOM(2005) 120.

eventuelle markedssvagheder, der kan give anledning til aktioner, der skal løse specifikke problemer i den enkelte industri- og/eller servicesektor.

I tråd med Kommissionens moderne SMV-politik for vækst og beskæftigelse²⁰ vil Kommissionen fortsat sikre sig, at dens industripolitiske initiativer tager hensyn til interesserne hos SMV'erne, som spiller en central rolle med hensyn til skabelsen af bæredygtig vækst og flere og bedre job.

3.3.2. Sektorspecifikke initiativer

Ud over de horisontale initiativer har strategien med en grundig analyse af sektorspecifikke emner vist sit værd. Der vil blive gennemført **to nye initiativer** inden for fødevarer- og elektroindustrien, som begge er store sektorer, hvor mulighederne for at skabe vækst og beskæftigelse er betydelige.

Alle de sektorspecifikke initiativer bør anvende de moderne instrumenter i rammeprogrammet for forskning, nemlig teknologiplatformene og de fælles teknologiinitiativer og anbefalingerne i den forbindelse.

11. Efter en række reformer af den fælles landbrugspolitik, hvor støtten er flyttet fra varen til direkte betalinger til landmændene, og som har sat fokus på markedsorientering og konkurrenceevne, har den europæiske **fødevarerindustri** bevæget sig ind i en tilpasningsperiode. I den globale kontekst finder denne tilpasning sted samtidig med høje råvarepriser, begrænsninger i adgangen til vigtige råvarer og udvikling af en udenrigshandelspolitik om markedsadgang. Lav arbejdskraftsproduktivitet, vedvarende innovationssvaghed, ændrede forbrugerpræferencer og lovgivning, som har taget til i de seneste år i takt med forbrugernes øgede opmærksomhed omkring sundhed og miljø, bidrager alt sammen til de udfordringer, som industrien står over for. Den harmoniserede EU-fødevarerlovgivning bidrager imidlertid fortsat til fødevarerens sikkerheden og forbrugertilliden i hele EU og til udviklingen af fødevarersektoren i EU.

*Kommissionen har til hensigt med et målrettet **initiativ** at tage de ovennævnte udfordringer og den vedvarende mangel på innovation op, især i lyset af den store andel af SMV'er i sektoren. På baggrund af en analyse af konkurrenceevnen og en omfattende høring i 2007 af de berørte parter og med udgangspunkt i arbejdet med teknologiplatformen "food for life" vil Kommissionen samle en række foranstaltninger, der skal iværksættes, i en meddelelse i 2008. De kan bl.a. omfatte en strategi for flere varer med stor merværdi, målrettet anvendelse af FoU-resultater, bæredygtig innovationsindsats i SMV'er (inklusive engroshandels- og detailhandelsspørgsmål), styrkelse af den internationale dimension, bedre markedsadgang til tredjelande og, når det er berettiget, en formindskelse af den administrative byrde. Disse foranstaltninger vil supplere den igangværende gennemgang af fødevarerlovgivningen og initiativerne vedrørende nye fødevarer og fødevareremærkning, som vil forenkle lovgivningsrammerne væsentligt og nedbringe den byrde, som virksomhederne pålægges på EU-plan.*

12. **Elektroindustrien** spiller en vigtig rolle i EU's økonomi som leverandør af halvfabrikata, færdige kapitalgoder og forbrugergoder. Den står over for et stadig større konkurrencemæssigt pres både fra etablerede og nye økonomier. Efterligning og beskyttelse af intellektuelle rettigheder er særdeles vigtige emner for sektoren.

²⁰ KOM(2005) 551.

***ELECTRA** er et fælles initiativ mellem industrien og Kommissionen, der har til formål at udpege de fælles konkurrencemæssige udfordringer, som den europæiske elektroindustri står over for på langt sigt, og som i sidste ende vil sørge for, at der udarbejdes anbefalinger for, hvordan man kan styrke denne sektors globale konkurrenceevne. Initiativet skal bruges til at udforske, om det er muligt at anvende bedre lovgivningsprincipper og bidrag i forbindelse med debatten om energieffektivitet og lead market. Afhængigt af resultatet vil Kommissionen kunne foreslå yderligere aktioner i 2008.*

Dertil kommer, at det igangværende arbejde vil blive intensiveret i en række sektorer, som ikke bare står over for behovet for at kunne reagere både på de hurtige teknologiske og videnskabelige udviklinger, men som også hindres i at udnytte det indre markeds fordele fuldt ud.

13. For så vidt angår **rumindustrien**, er den europæiske rumpolitik²¹ blevet udviklet af Kommissionen og ESA i fællesskab. Den ledsages af indledningen til et europæisk rumprogram, som bør udarbejdes for at opnå så megen komplementaritet og åbenhed som muligt blandt alle rumprogrammerne og således sikre den mest effektive anvendelse af ruminvesteringer i Europa.

Kommissionen vil evaluere behovet for en europæisk lovgivningsramme for kontrol af spredningen af data, der stammer fra satellitter, og vurdere behovet for bagvedliggende standarder. Den vil også efter høringen i forbindelse med grønbogen om Galileo-applikationerne²² evaluere, i hvilket omfang europæisk eller national lovgivning vil kunne støtte udviklingen af sådanne applikationer. Kommissionen vil desuden tilskynde til, at man går over til en markedsbaseret tilgang til spektrumallokering, tilskynde til en tværeuropæisk tilgang til spektrumanvendelse og drøfte med medlemsstaterne og de internationale partnere, hvordan man bedre kan strømline eksportkontrolordningerne. ESA og Kommissionen vil foreslå nye FoU-projekter om integrerede rumapplikationer, herunder integrering med jordbaserede systemer inden udgangen af 2008. ESA vil senest i 2008 udarbejde forslag om finansiering som støtte til den langsigtede plan for rumvidenskab og foreslå FoU-aktiviteter inden for ny teknologi. Initiativet om den globale miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES) vil indeholde rumbaserede miljøtjenester, som gør det muligt at overvåge og kontrollere virkningerne af klimaændringerne.

14. De europæiske forsvarsindustrier er underlagt meget forskellige nationale bestemmelser, et forhold, som har hindret deres udvikling på europæisk plan og været til ulempe for dem i forbindelse med internationale konkurrenter og har betydet, at pengene anvendt på **sikkerhed og forsvar** ikke har givet fuldt udbytte. Kommissionen har til hensigt at styrke konkurrenceevnen for det europæiske forsvars industrielle og teknologiske basis sammen med Det Europæiske Forsvarsagentur.

I den forbindelse etableres der et initiativ, der skal fokusere på udviklingen af et europæisk marked for forsvarsudstyr, teknologisk udvikling og forbedring af den globale konkurrenceevne hos de europæiske forsvarsvirksomheder. Kommissionen er i øjeblikket ved at udarbejde en rammemeddelelse om industri- og markedsspørgsmål, et direktiv om indkøb af forsvars- og sikkerhedsmateriel og en forordning om overførsler af forsvarsmateriel inden for EU.

²¹ KOM(2007) 212 endelig.

²² Radionavigationssystemet Galileo vil levere positionsbestemmelsestjenester, når konstellationen af 30 satellitter i de kommende år kan tages i anvendelse.

Yderligere resultater, som forventes senest i 2009, er kortlægning på EU-plan af det europæiske forsvars industrielle og teknologiske basis og en håndbog om standardisering af forsvarsmateriel

15. Desuden arbejder Kommissionen fortsat på et initiativ om de særlige udfordringer i forbindelse med **sikkerhedsforskning**, som tager behørigt hensyn til de tætte forbindelser til forsvarsspørgsmål, som bl.a. er afspejlet i ovennævnte direktiv om indkøb af forsvars- og sikkerhedsmateriel.

*Kommissionen planlægger at etablere et **europæisk forum for forskning og innovation på sikkerhedsområdet**, der skal udarbejde en fælles dagsorden om sikkerhedsforskning inden udgangen af 2009. Samtidig vil den styrke den offentlig-private dialog inden for europæisk sikkerhedsforskning og øge åbenheden og koordineringen mellem de forskellige igangværende programmer og initiativer.*

16. Den europæiske **lægemiddelsektor** er kommet under pres, idet investering i FoU i forbindelse med lægemidler er flyttet til USA og i stigende grad til Fjernøsten. Europas evne til at reagere effektivt er stærkt nedsat hovedsageligt som følge af manglen på et effektivt indre marked inden for lægemidler.

For at løse dette problem har Kommissionen etableret en dobbelt tilgang dels i form af en modernisering af den europæiske lovgivning gennem revisionen af lægemiddellovgivningen, dels i form af lægemiddelforummet, hvor kritiske spørgsmål, der påvirker konkurrenceevnen, f.eks. priser og refusion, behandles direkte sammen med medlemsstaterne og vigtige berørte parter. For at forene disse to dele vil Kommissionen offentliggøre en meddelelse inden udgangen af 2007 om Kommissionens strategi og vision for denne vigtige sektors fremtidige konkurrenceevne. Grundlaget vil blive en offentlig høring, der skal iværksættes i løbet af sommeren 2007.

17. Som opfølgning på sit tilsagn i meddelelsen fra 2005 om industripolitik er Kommissionen nu ved at udarbejde to sektorspecifikke meddelelser om konkurrenceevne inden for **metal- og træindustrien**.

4. KONKLUSIONER

For øjeblikket trives industrien i et relativt godt makroøkonomisk klima, men der er ingen grund til at hvile på laurbærrene.

Aktionerne i meddelelsen fra 2005 har været medvirkende til at forme vores politik, som Europas erhvervsliv - både store virksomheder og SMV'er - drager fordel af. Den integrerede tilgang har vist sig at være vellykket og har fået støtte af Europa-Parlamentet og medlemsstaterne. Kontinuitet og engagement i forbindelse med den nuværende politiske strategi er derfor nødvendig og kræver støtte af en lang række forskellige aktører. Set i det perspektiv vil det være et prioriteret område at etablere de politiske rammer, der skal gøre det muligt for industrien at reagere på globalisering og klimaændringer på den bedst mulige måde.

Bilag 1: Gældende og planlagte initiativer

	Industri	VIDEN				BEDRE LOVGIVNING				MILJØ OG ENERGI ²⁾					HANDEL				STRUKTURÆNDRING		EGEN SKABER PR. SEKTOR	SEKTORSPECIFIKKE AKTIONER 2005-2009								
		FoU - inno- va- tion	Intellek- tuelle ejendoms rettig- heder - Efter- ligning	Fær- dig- he- der	Adgang til fi- nansie- ring for SMV'er	Admini- byrde - Kom- pleks sektor- specifik lov- givning	Det ndre marked	Sund- hed og sikker hed	Tek-niske standar- der	Klima- ændring 1)	Affald	Vand	Luft	Intensiv energi- anven- delse	Adgang til mar- kede-	Adgang til råvarer	Handels- for- vrid- ning, sub- sidier, dum- ping	Lovgiv- nings- spørgs- mål	Fore- gribelse	Den tertiære sektor 3)		2005	2006	2007	2008	2009				
Fødevarer og Biovi- denskab	Fødevarer, drikkevarer og tobak	x				x					x	x			x	x			x	x		Fødevareinitiativ								
	Kosmetiske produkter	x					x	x							x			x		x										
	Lægemidler	x	x	x	x		x	x							x			x		x		Lægemiddelforum → Meddelelse om lægemidler								
	Bioteknologi	x	x		x	x		x												x	x ³⁾	MTR's strategi for biovidenskab og -teknologi →								
	Medicinsk udstyr	x			x		x	x										x		x										
Maskiner og systemer	ikt ⁴⁾	x	x	x	x	x			x		x				x					x		ikt Task Force →								
	Maskinindustri	x	x		x		x ¹⁰⁾								x					x		Dialog om maskinindustri →								
	Elektroindustri	x	x	x	x		x ¹⁰⁾								x					x	x ⁶⁾	Electra								
	Motorkøretøjer	x	x	x		x	x			x	x		x				x	x				Ekspertgruppe om CARS 21 → Undersøgelse af billovgivning								
	Luftfart	x															x			x		Det europæiske rumprogram								
	Forsvarsindustrier	x					x													x		Ekspertgruppen på højt niveau om forsvar → Forsvarspakke								
	Skihbygning	x	x	x													x				x ⁷⁾	Ekspertgruppen på højt niveau om LeaderSHIP 2015								
Mode og design	Tekstiler	x	x	x											x					x										
	Læder og lædervarer	x	x	x											x	x				x										
Basale varer - og mellemprodukter	Fodtøj	x	x	x											x					x										
	Møbler	x	x	x											x					x										
	Udvindingsindustri (uden for energi-sektoren)	x		x				x			x	x									x ⁸⁾									
	Non ferro-metaller			x						x	x			x		x														
	Cement og kalk									x	x		x	x																
	Keramik		x							x	x		x	x	x		x		x											
	Glas		x							x	x		x	x	x															
	Træ og trævarer	x		x				x		x	x		x		x	x														
	Papirmasse, papir og papirvarer	x								x	x	x		x		x														
	Trykkeri- og forlagsvirksomhed	x		x							x	x	x	x					x	x										
	Stålindustri	x		x						x	x	x	x	x		x	x		x											
	Kemiske stoffer, gummi og plastik	x						x		x	x	x	x	x			x			x	x ⁹⁾	kemiske stoffer → Ekspertgruppen på højt niveau om								
	Bygge- og anlægsvirksomhed	x		x			x	x	x	x		x								x										
HORIZONTAL AKTIONER 2005-2009	2005	Forskning & industri overvågning				Ny lovgivning Forenklingsprogram - Bedre lovgivningsstrategi -Formindskelse af den administrative byrde				Ekspertgruppe på højt niveau om konkurrenceevne, energi og miljø ↓ Handlingsplan for bæredygtig industripolitik ↓					Eksterne aspekter vedrørende konkurrenceevne og markedsadgang ↓				Strukturændring ↓ Industri og tjenester ↓			Fodnoter 1) Med hensyn til anlæg, der hører til energitvister, hører alle sektorer under ETS (emissionshandelsordning), hvis det pågældende anlæg ligger over kapacitetsgrænsen i bilag 1 til direktiv 2003/87/EF om emissionshandel. Sektorerne markeret i denne tabel er medtaget i ETS, for så vidt angår de CO ₂ -emissioner, der vedrører processen. 2) De nye lovgivningsprogrammer for kemiske stoffer (REACH) vil også påvirke mange sektorer. 3) Bygger på input-output-tabeller, som findes i EC (2007) EU Ind. Structure. 4) Ikt: udfordringerne er sektorspecifikke, indførelsen af ikt er en generel udfordring for industrien 5) GMO (genetisk modificeret organisme) 6) Energiforbrugende produkter 7) Finansielt instrument 8) Adgang til jord 9) Omkostninger til energi og råvarer, logistik 10) Markedsovervågning								
	2006																													
	2007	Klynger				Lead marked																								
	2008																													
	2009																													
EU- og nationale Lissabonreformprogrammer																														

Det fremgår af krydsmarkeringen i skemaet, hvilket politisk indsatsområde - ud af de mange relevante indsatsområder - der anses for at have højeste prioritet i den enkelte sektor. Hvis der ikke er sat kryds, er dette ikke ensbetydende med, at det pågældende område er uden betydning for sektoren, blot, at det ikke anses for at være det mest presserende punkt.